Monika Kozłowska
Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu

Bibliografia regionalna województwa kujawsko-pomorskiego opracowywana w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej – Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu – dokonania, przemiany, dzień dzisiejszy

Bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego jest jedną z kilkunastu bibliografii regionalnych tworzonych na mocy Ustawy o bibliotekach i pełniących rolę uzupełniającą dla bibliografii narodowej[1]. Systematycznie rejestruje zawartość prasy lokalnej, stając się nieocenionym źródłem informacji o regionie i utrwala tematyczne peryferia, które nie miałyby szansy znaleźć się w żadnej innej bibliografii. W województwie kujawsko-pomorskim funkcjonują dwie biblioteki wojewódzkie: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy (WiMBP w Bydgoszczy) i Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu (WBP-KK w Toruniu), które podzieliły się pracami bibliograficznymi. Celem artykułu jest prezentacja tej części bibliografii, za którą odpowiada WBP-KK w Toruniu. Obejmuje ona swoim zasięgiem materiały z jedenastu powiatów: aleksandrowskiego, brodnickiego, chełmińskiego, golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, lipnowskiego, radziejowskiego, rypińskiego, toruńskiego, wąbrzeskiego i włocławskiego.

Książnica Kopernikańska podejmowała na przestrzeni wielu lat zróżnicowane działania służące celom regionalno-bibliograficznym, tworzono między innymi kartoteki regionalne, które ułatwiały codzienną pracę informacyjną. W latach 80. XX wieku zainicjowano przy Ośrodku Informacyjno-Bibliograficznym prace nad retrospektywną i bieżącą bibliografią regionalną, nigdy jednak nie przerodziło się to w stałą praktykę zawodową, przez co Książnica nie wypracowała bogatych tradycji bibliograficznych[2]. Sytuacja uległa zdecydowanej zmianie w 1995 r., gdy w Pracowni Regionalnej, wchodzącej w skład Ośrodka, rozpoczęto prace bibliograficzne, polegające na tworzeniu kartoteki tematycznej i zbieraniu materiału bibliograficznego, dotyczącego nieistniejącego już województwa toruńskiego,

[1] Ustawa z dnia 27 VI 1997 r. *O bibliotekach*, „Dziennik Ustaw" 2019, poz. 1479, art. 20.
[2] A. Tujakowski, *Książnica Miejska im. M. Kopernika w Toruniu. Informator*, Toruń 1983, s. 50.

przeznaczonego dla szerokiego kręgu odbiorców o różnych zainteresowaniach. Działanie ówczesnych władz WBP-KK było odpowiedzią na wyraźny wzrost zainteresowania tematyką lokalną wśród uczniów toruńskich szkół, studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (UMK), pracowników naukowych oraz regionalistów-pasjonatów. Jednocześnie prace te miały stanowić uzupełnienie dla *Bibliografii Pomorza Wschodniego i Zachodniego*, tworzonej pod redakcją Urszuli Zaborskiej z Pracowni Pomorzoznawczej UMK, która rejestrowała wyłącznie materiały o charakterze naukowym. Bibliografia regionalna województwa toruńskiego miała więc wypełnić dużą lukę informacyjną, opierając się głównie na materiałach szeroko dostępnych i popularnych, a zadania tego podjęły się Maria Bogulicz i Bożena Wilamowska. Efekty pracy dwuosobowej sekcji były imponujące: w ciągu kilku lat opracowano kartoteki kartkowe z materiałem bibliograficznym za lata 1995-1998. Wiosną 1998 r. podjęto decyzję o częściowej automatyzacji pracy bibliografek i rozpoczęto tworzenie bazy komputerowej, do której wprowadzono kartotekę za rok 1995 i 1996. Jednocześnie nadal gromadzono bieżący materiał bibliograficzny w sposób tradycyjny. W kolejnych latach kontynuowano te prace, wydając na płytach CD poszczególne roczniki bibliografii oraz wprowadzając opisy z kartotek za pomocą systemu MAK do baz komputerowych[3]. W 1998 r., w wyniku zmiany struktury organizacyjnej Biblioteki, dotychczasowy Ośrodek Informacyjno-Bibliograficzny przekształcił się w Dział Informacyjno-Bibliograficzny, utrzymano jednak wcześniejszy podział na Sekcję Informacji i Pracownię Regionalną.

Duży wpływ na zmianę sposobu pracy sekcji miała reforma administracyjna kraju wprowadzona w styczniu 1999 r. Po utworzeniu województwa kujawsko-pomorskiego, które podzieliło najważniejsze urzędy pomiędzy dwa największe ośrodki regionu – Bydgoszcz i Toruń – i jednocześnie zadecydowało o utrzymaniu dwóch bibliotek wojewódzkich w tych miastach, konieczne było podjęcie działań umożliwiających dalsze prowadzenie prac bibliograficznych w obu placówkach. W wyniku rozmów dyrektorów tych instytucji podjęto decyzję o wspólnym tworzeniu bibliografii regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego. WiMBP w Bydgoszczy zajęła się opracowaniem materiałów z terenu ośmiu powiatów (obszar dawnego województwa bydgoskiego), Książnica Kopernikańska przejęła regiony, które przed reformą administracyjną tworzyły województwa włocławskie i toruńskie. Podział ten obowiązuje do dnia dzisiejszego.

W 1999 r. Pracownię Regionalną przekształcono w Sekcję Bibliografii Regionalnej, zmianie uległ również skład osobowy działu – do Bożeny Wilamowskiej dołączyły Joanna Matczak i Anna Karczewska, a Maria Bogulicz przeszła na emeryturę[4]. Od 2000 r. regularnie opracowywano kolejne roczniki bibliografii w programie MAK, początkowo w dostosowanym do potrzeb bibliografii regio-

[3] *Bibliografia regionalna województwa toruńskiego za lata 1995-1996* [dokument elektroniczny], oprac. M. Bogulicz i B. Wilamowska, Toruń 2000, 1 dysk optyczny (CD-ROM).

[4] *Sprawozdanie z wykonania planu pracy w 1999 r. w Sekcji Bibliografii Regionalnej.*

nalnej formacie MARC BN, a od roku 2005 w obowiązującym do dzisiaj formacie MARC 21. Dzięki konsekwentnej i regularnej pracy udało się opracować i ujednolicić materiał bibliograficzny za lata 1999-2004[5]. Jednocześnie prowadzono intensywną współpracę z powiatowymi bibliotekami samorządowymi w zakresie szkoleń oraz pomocy w tworzeniu lokalnych bibliografii i baz danych dokumentujących piśmiennictwo regionalne. Pod koniec 2007 r. nastąpiły w sekcji zmiany personalne, a roczniki 2003 i 2004 są ostatnimi bazami opracowanymi w tym składzie osobowym[6]. Od roku 2008 widać wyraźne opóźnienie w bieżącej pracy bibliograficznej. Miało na to wpływ kilka czynników: przede wszystkim nowi pracownicy, którzy od podstaw budowali własny warsztat pracy, oraz zmiana formatu MARC, która wymusiła konieczność melioracji w obrębie rozpoczętych roczników bibliografii. Z czasem tempo prac wyrównało się, a kolejne roczniki powstawały już regularnie. Od 2010 r. bibliografia regionalna jest opracowywana w systemie komputerowym Prolib, a od października 2017 r. przy jej opracowywaniu rzeczowym stosowane są Deskryptory Biblioteki Narodowej (DBN). Bieżącej pracy sprzyja również stabilna sytuacja etatowa. Obecnie w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym bibliografią regionalną zajmują się trzy osoby: Anna Broda, Katarzyna Kulig i Monika Kozłowska. Oprócz prac bibliograficznych pracowniczki angażują się w szereg innych działań zawodowych: bieżącą obsługę informacyjną czytelników, realizację kwerend, dyżury w Czytelni Informatorium, różnorodne działania kulturalno-edukacyjne, opracowanie Wspólnej Bazy Artykułów z Gazet i Tygodników pod kierownictwem Biblioteki Narodowej, organizację cyklicznego Wojewódzkiego Konkursu Literackiego, moderację wypożyczalni beletrystyki regionalnej „Żółty Regał". Biorą także regularny udział w ogólnopolskich konferencjach i spotkaniach organizowanych przez Zespół do Spraw Bibliografii Regionalnej przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (ZG SBP).

Bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego jest bibliografią regionalną przedmiotową i rejestruje materiały dotyczące subregionu toruńsko-włocławskiego. Pod względem treści ma zakres nieograniczony i uwzględnia wszystkie dziedziny, które pozwalają na wszechstronną charakterystykę życia regionu. Obejmuje piśmiennictwo dotyczące nauki, sztuki i lokalnej historii, życia kulturalnego, wyznaniowego, gospodarczego, społecznego oraz sportowego, zagadnień politycznych, demograficznych, geograficznych i ochrony środowiska. Z uwagi na bogate spectrum tematyczne zasięg bibliografii wyznaczony przez formę wydawniczą jest również szeroki. Rejestrowane są dokumenty różnych kategorii: wydawnictwa zwarte i ich fragmenty, artykuły z czasopism ogólnopolskich, regional-

[5] *Bibliografia regionalna województwa toruńskiego za lata 1995-1996 i kujawsko-pomorskiego za lata 1999-2003* [dokument elektroniczny], oprac. B. Wilamowska i J. Matczak, Toruń 2007, 1 dysk optyczny (CD-ROM).

[6] Rozpoczęło to okres długotrwałych zmian kadrowych w Sekcji. Do zespołu dołączały kolejno: Sławomira Pawłowska (2007-2008), Monika Kozłowska (od 2008), Danuta Marchlewicz (2008-2009), Katarzyna Kulig (od 2010), Katarzyna Tomkowiak (2010-2017), Anna Broda (od 2017).

nych i lokalnych (wydawanych na poziomie gmin i powiatów) oraz z prac zbiorowych, zestawienia bibliograficzne, katalogi wystaw, dokumenty życia społecznego (DŻS), czasopisma jako całość ukazujące się w regionie. Pomija się natomiast dokumenty kartograficzne, elektroniczne, audiowizualne i ikonograficzne, nuty, materiały rękopiśmienne oraz niepublikowane prace doktorskie, magisterskie, dyplomowe i rozprawy habilitacyjne naukowców z regionu. Większość opisów sporządzana jest z autopsji – pod tym względem bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego jest bibliografią prymarną. W przypadku trudności z dotarciem do publikacji (Książnica nie posiada egzemplarza regionalnego), opisy przejmowane są z innych źródeł – baz Biblioteki Narodowej, bibliografii specjalnych, materiałów nadesłanych z bibliotek powiatowych i gminnych – i w tym zakresie jest bibliografią pochodną.

Pod względem formalnym zasięgi bibliografii są ograniczone: zasięg językowy wyłącznie do języka polskiego, a zasięg terytorialny wyznaczony przez miejsce wydania opracowywanych dokumentów do terytorium Polski. Natomiast zasięg chronologiczny określony jest przez daty wydania materiałów rejestrowanych w bibliografii i ogranicza się do bieżącego roku sprawozdawczego, jednak stosowane są uzupełnienia w obrębie tzw. zamkniętych roczników (lata 2005-2017).

Bibliografia regionalna jest bibliografią selekcyjną, gdyż, mimo ambitnych założeń w kwestii dążenia do kompletności, po kilku latach szczegółowego opracowywania materiałów uznano, że kwerenda obejmująca kilkaset tytułów czasopism (często skrajnie specjalistycznych i fachowych oraz trudno dostępnych) stała się niemożliwa i zaostrzono selekcję merytoryczną. Podjęto decyzję o pomijaniu piśmiennictwa o charakterze interwencyjnym, reportaży społecznych i felietonów, drobnych artykułów i wzmianek zawierających nieistotne informacje z życia codziennego. Niezmiennie głównym kryterium doboru materiału jest wysoka wartość informacyjna – artykuły skromnych rozmiarów, ale cenne tematycznie, odnotowywane są w bibliografii z zastosowaniem deskryptora „Notatka prasowa".

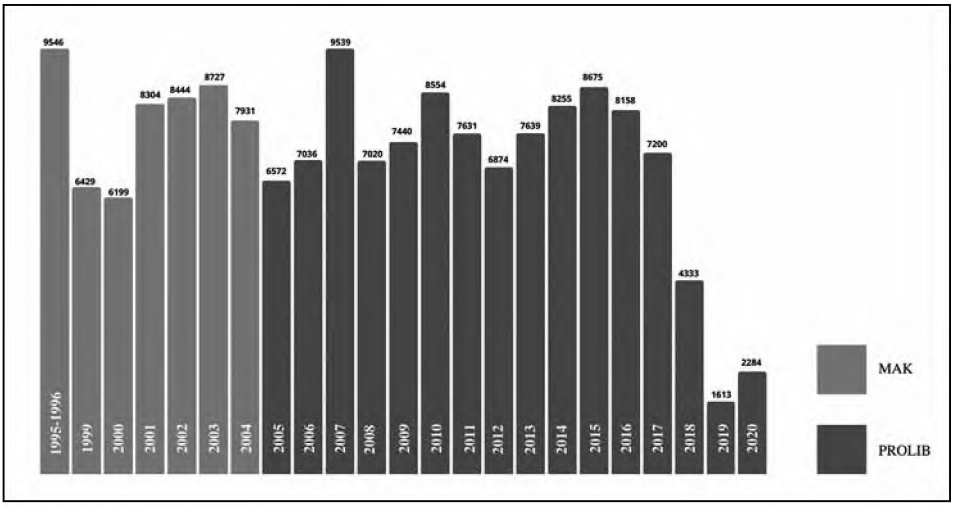
Każdy dokument wprowadzany do bazy jest opracowywany pod względem formalnym i rzeczowym, a opisy bibliograficzne sporządzane są według obowiązującej normy bibliograficznej. Od lutego 2018 r., zgodnie z zaleceniami Biblioteki Narodowej (BN), stosowane są zasady opisu bibliograficznego nawiązujące do amerykańskiego standardu katalogowania Resource Description and Access (RDA). W związku z tym, że opracowanie rzeczowe dokumentów jest zawsze czynnością subiektywną i indywidualną, utrzymano obowiązującą od 1995 r. praktykę, według której każdy rocznik bibliografii opracowywany jest przez jedną osobę. Zapobiega to niekonsekwencji w stosowaniu DBN w obrębie danego rocznika i od początku do końca zależy od przeprowadzającego ją bibliotekarza, jego ogólnej orientacji i znajomości zagadnienia, doświadczenia zawodowego oraz indywidualnego spojrzenia na treść dokumentu.

Bibliografia regionalna WBP-KK nigdy nie była wydawana drukiem, jednak przy jej opracowywaniu stosowano schemat klasyfikacyjny, który systematyzował

układ materiału w obrębie 16 działów głównych i był wykorzystywany jako dodatkowe kryterium wyszukiwawcze. Został on oparty na *Ramowym schemacie klasyfikacyjnym bibliografii regionalnej przedmiotowej* opublikowanym po raz pierwszy w 1963 r.[7] Na przestrzeni lat klasyfikację modyfikowano, dostosowując ją do bieżących zagadnień oraz specyfiki regionu – usuwano zbędne poddziały i dodawano nowe – jednak nie udało się do końca zlikwidować jej hermetycznego charakteru. Po wprowadzeniu w 2017 r. DBN uznano, że funkcję dotychczasowego schematu klasyfikacyjnego przejęły deskryptory ujęciowe i zrezygnowano ze stosowania klasyfikacji. Była to decyzja niełatwa, a obawy potęgował fakt, że zakres tematyczny deskryptorów ujęciowych również wydaje się niewystarczający. Uznano jednak, że to one w przyszłości będą miały podstawowe znaczenie wyszukiwawcze.

Bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego obejmuje 24 roczniki bibliografii, zawierające łącznie 164 403 rekordy bibliograficzne[8]. Materiał za lata 1995-1996 oraz 1999-2004 został opracowany w programie MAK i liczy 55 580 opisów, natomiast w systemie Prolib opracowano 108 823 opisy bibliograficzne zgromadzone w obrębie 16 roczników i obejmujące lata 2005-2020 (zob. wykres 1).

Wykres 1. Bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego (stan na 31 grudnia 2021)

Opracowanie własne

Prace bibliograficzne w systemie MAK prowadzone były w latach 1998-2010. Każdy rocznik stanowił osobną bazę, z własnymi indeksami wyszukiwawczymi. Początkowy etap komputeryzacji i automatyzacji pracy obejmował wprowa-

[7] B. Eychler, *Bibliografia regionalna i lokalna*, [w:] *Metodyka bibliograficzna. Poradnik dla autorów bibliografii specjalnych*, red. H. Chleb-Koszańska, M. Dembowska, H. Sawoniak, Warszawa 1963, s. 307-310.

[8] Wszystkie dane statystyczne podane są według stanu na 31 grudnia 2021.

dzanie do baz materiałów za lata 1995-1996 zgromadzonych wcześniej na fiszkach. Wszystko odbywało się kosztem bieżących roczników bibliografii, które nadal gromadzono w sposób tradycyjny. W związku z nawarstwieniem zaległości, po zakończeniu prac nad wyżej wymienionymi rocznikami podjęto decyzję o rozpoczęciu opracowywania rocznika 1999 i kolejnych, z pominięciem zebranego wcześniej na fiszkach materiału za lata 1997-1998. Okazało się to złą praktyką i już nigdy nie zostało zastosowane ponownie, gdyż raz pominięty materiał, z uwagi na nieustającą bieżącą pracę, okazał się niemożliwy do nadrobienia i plany opracowania retrospektywnego nie zostały zrealizowane. Jednocześnie, by zwiększyć odbiór bibliografii, rozpoczęto jej publikację w formie elektronicznej na płytach CD. W sumie w przedziale czasowym 2000-2007 wydano w ten sposób cały opracowany do tej pory materiał bibliograficzny. Początkowo każdy rocznik publikowany był na osobnej płycie, z czasem przy wielkim nakładzie pracy Bożeny Wilamowskiej materiał scalono, wydając go zbiorczo. W ramach współpracy z WiMBP w Bydgoszczy udało się również opublikować jedną płytę CD z materiałem za rok 1999. Jest to jedyny rocznik bibliografii regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego, scalający pracę obu bibliotek wojewódzkich[9].

Bazy bibliograficzne za lata 1995-1996 oraz 1999-2004, opracowane w formacie MARC BN przez poprzedni zespół bibliografek, traktowane są jako zamknięta całość i obecnie nie są w żaden sposób uzupełniane oraz modyfikowane. Osiem pełnych roczników jest dostępnych online w module MAKWWW, jednak z uwagi na umieszczenie baz na serwerze wewnętrznym Książnicy, przeglądanie tego materiału możliwe jest wyłącznie na stanowiskach komputerowych w budynku WBP-KK. To nie jedyna bariera dla potencjalnych odbiorców: również zastosowany przy opracowaniu baz Język Haseł Przedmiotowych BN (JHP BN) jest uciążliwością dla czytelników, a obecnie stosowane DBN będą jeszcze te trudności z biegiem czasu pogłębiać.

Regularne opracowywanie bibliografii w systemie Prolib rozpoczęto w październiku 2010 r. W tym czasie w programie MAK znajdowało się około 9000 opisów za lata 2005 i 2006. W związku z tym, że zostały one sporządzone w innym niż poprzednie roczniki formacie – MARC 21 – podjęto decyzję o konwersji opisów do nowego systemu, by w przyszłości uniknąć zaburzeń w chronologii. Wymagało to sporo pracy (konwersja polegała na ręcznym przepisaniu wszystkich opisów i ich ponownym opracowaniu formalnym i rzeczowym), ale dodatkową motywacją były doświadczenia poprzedniczek, że raz porzucony materiał ma niewielkie szanse, by doczekać się retrospektywnego opracowania. Jednocześnie rozpoczęto prace nad zbudowaniem od podstaw Lokalnej Kartoteki Haseł Wzorcowych (LKHW), co wiązało się z masową „produkcją" haseł formalnych i przedmiotowych o charakterze lokalnym, przeznaczonych na użytek bibliografii regio-

[9] *Bibliografia regionalna województwa kujawsko-pomorskiego za rok 1999* [dokument elektroniczny], oprac. H. Gajdulewicz, M. Kiełkowska, K. Łobocka, B. Wilamowska i J. Matczak, Bydgoszcz-Toruń 2001, 1 dysk optyczny (CD-ROM).

nalnej. Systematyczna praca trzyosobowego zespołu, stabilnego kadrowo i merytorycznie, zaczęła przynosić bardzo dobre efekty, urozmaicane od czasu do czasu zmianami wymagającymi niezbędnych i dodatkowych szkoleń oraz wdrażania nowych zasad opracowywania materiałów (na przestrzeni wielu lat i zmian największym „wstrząsem" było wprowadzenie pod koniec 2017 r. DBN, na szczęście dla bibliografii i bibliografek sytuacja z każdym kolejnym rokiem stabilizuje się). W tej chwili pracą bieżącą objęte są roczniki 2018, 2019 i 2020, a roczny przyrost nowych opisów bibliograficznych od lat utrzymuje się na satysfakcjonująco wysokim średnim poziomie 9600 rekordów (zob. tabela 1).

Tabela 1. Statystyka porównawcza prac bibliograficznych prowadzonych w latach 2010-2021

Rok	Wpływ roczny opisów bibliograficznych	Modyfikacje istniejących opisów	Hasła formalne	Hasła przedmiotowe / deskryptory
2010	4827	12184	63	695
2011	9394	6331	771	4189
2012	11330	4124	964	4507
2013	11436	5854	1590	5220
2014	12094	41722	1002	5462
2015	12916	11050	1507	6725
2016	10031	9210	788	4948
2017	10233	9047	692	4805
2018	6776	6698	368	2026
2019	7535	7107	484	1738
2020	10095	9204	839	1755
2021	8736	11184	388	1626

Opracowanie własne

Najliczniejszą grupę opracowywanych materiałów stanowią artykuły z gazet i czasopism o charakterze ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym (ponad 101 tys. rekordów). Stałą rejestracją objęte są artykuły z ponad 100 wydawnictw ciągłych, ale regularna kwerenda często przekracza 300 tytułów. W początkach opracowywania bibliografii korzystano głównie z księgozbioru biblioteki, a materiały z poziomu powiatów i gmin uzupełniano dzięki współpracy z bibliotekami powiatowymi. W tej chwili poszukiwania znacznie wykraczają poza zbiory WBP-KK, a wiele tytułów udostępnianych jest online, z czego skwapliwie korzystamy (m. in. wykupujemy dostęp do e-wydań czasopism w bazie Prasa24, która rejestruje wszystkie lokalne mutacje gazet). W przypadku periodyków fachowych i specja-

listycznych dostęp do nich umożliwiają repozytoria oraz akademickie platformy czasopism naukowych. Drugą, dużo mniej liczną, grupę stanowią wydawnictwa zwarte i ich fragmenty, jest ich prawie 6000. W dalszej kolejności DŻS (ponad 1000 jednostek) i czasopisma jako całość ukazujące się w regionie (485 tytułów).

Rocznik 2015 bibliografii był pierwszym, w którym zastosowano najnowsze zasady opracowania (DBN, RDA). Niestety w momencie wprowadzenia zmian liczył ponad 4000 opisów sporządzonych z wykorzystaniem JHP BN i część z nich nadal czeka na ujednolicenie. Roczniki od 2016 są już w pełni opracowane na zasadach deskryptorów, tempo prac wyrównało się, a stosowanie nowych wytycznych w codziennej praktyce zawodowej oceniane jest przez zespół pozytywnie. W dalszym ciągu przeważająca część materiału za lata 2005-2014 jest opracowana według starych zasad (stosunkiem 29 588 do 79 060 opisów), a jego melioracja opiera się głównie na działaniach z poziomu LKHW, więc nie można mówić tutaj o świadomej i prowadzonej systematycznie konwersji. Wszystkie uzupełnienia wprowadzane do tzw. zamkniętych roczników bibliografii opracowywane są zgodnie z nowymi metodami opracowania rzeczowego.

Cały materiał bibliograficzny opracowany w systemie Prolib jest udostępniany online za pomocą modułu OPACWWW (http://integro.ksiaznica.torun.pl/), a opisy bibliograficzne są widoczne dla czytelników praktycznie zaraz po zaakceptowaniu przez katalogującego. Bazę można przeszukiwać za pomocą kilku indeksów wyszukiwawczych, stosowanych pojedynczo bądź razem (maksymalnie do czterech kryteriów) oraz według typu dokumentu: artykułu, książki, czasopisma czy DŻS. Od lipca 2021 r. istnieje możliwość przeszukiwania bibliografii poprzez nakładkę na katalog główny biblioteki Integro (zakładka Zasoby cyfrowe/Bibliografie i dalej ograniczenie za pomocą fasety „Podbaza" do wyniku „Bibliografia woj. kujawsko-pomorskiego (region toruńsko-włocławski)"). Do dyspozycji czytelników są następujące fasety: rok wydania, temat, autor, typ dokumentu, język. Należy podkreślić, że opisy prezentowane w katalogu Integro mają uproszczoną formę i każdorazowo odsyłają poszukującego do modułu OPACWWW (klawisz „Przejdź do źródła").

Bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego jest owocem systematycznej pracy kilku zespołów bibliografek i dużym osiągnięciem merytorycznym WBP-KK w Toruniu, prowadzonym nieprzerwanie od 1995 r. Proponuje swoim użytkownikom dostęp do kompetentnie opracowanego materiału, który w szerokim zakresie odzwierciedla dorobek umysłowy i kulturalny regionu oraz przyczynia się do jego promocji. Pracownicy Sekcji od początku jej istnienia pracują zgodnie z aktualnymi tendencjami rozwoju bibliografii regionalnej, kładą duży nacisk na systematyczną poprawę sprawności informacyjnej bazy oraz szukają nowych dróg unowocześniania prac bibliograficznych. Jednocześnie nie zapominają o stale zmieniających się potrzebach użytkowników i na bieżąco starają się reagować na ich oczekiwania. Pracy było, jest i będzie bardzo dużo, ale miło wiedzieć, że nadal stawia ona kolejne wyzwania i stwarza perspektywy rozwoju zawodowego. Pozosta-

je życzyć sobie, by w przyszłości bibliografia województwa kujawsko-pomorskiego była najbardziej intuicyjnym wyborem w obszarze poszukiwań regionalnych.

Regional bibliography of the Kuyavian-Pomeranian Region compiled in the Provincial Public Library – the Copernicus Library in Toruń – achievements, transformations and present day

Abstract

Regional bibliography of the Kuyavian-Pomeranian Region, compiled since 1995 by the Provincial Public Library - the Copernicus Library in Toruń registers literature concerning the Toruń-Włocławek region, which consists of the following districts: Aleksandrowski, Brodnicki, Chełmiński, Golubsko-dobrzyński, Grudziądzki, Lipnowski, Radziejowski, Rypiński, Toruński, Wąbrzeski and Włocławski District. The bibliographic database should be described as a regional subject-related bibliography, containing some elements of author's bibliography. The scope of the bibliography is comprehensive, covering literature on science, art and history of the region, cultural, economic and social life, demographic and geographical issues, and environmental protection. The bibliographic material covers the years 1995-1996 and 1999-2020 and is continuously updated in the Prolib system, using the National Library Descriptors. The bibliography, which is made available online in the MAKWWW module, OPACWWW and the INTEGRO catalogue, serves the dissemination of knowledge about the region, meets the diverse educational and information needs of a wide spectrum of recipients, and is the fruit of 26 years of systematic work by several teams of bibliographers.

Key words: regional bibliography, the Provincial Public Library – the Copernicus Library in Toruń, public libraries, the Kuyavian-Pomeranian Region, Toruń (the Kuyavian-Pomeranian Region).